

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével illető
minden körülmények ide intézendők.

Hírmegtelen levelek csak ismert kéréstől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitor egyszeri beiktatásáért 50 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitlár 4 hasábos petitorért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajosár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Kedd Január 21.

14. szám.

A Baross tetterejének egy újabb tere.

Melyik parlament dicsekedhetik két oly hatalmas, nagyszabású reformok keresztülvitelére képes miniszterrel, mint Baross Gábor és Weckerle Sándor az ő műveiken meglátszik az önállóság. A nyílt, a bátor, az önálló és lábait alatt biztos talajt érző első föllépés a Barossé volt, mikor az értelmetlenek által ugyan sokat magasztalt de Baross által slendriánnak talált államvasúti rendszerünket sprengolta, s a szétrobbantott darázsfszkek ezernyi fullánkú sárkány fiaimk bátran szemébe nézett, — a másik hatalmas, bátor, és világra szóló fellépése pedig minden más nem létező példa majmolása nélkül: a zóna rendszer behozatala.

A másik hatalmas fogású miniszter, ki a pénzügyek terén nem remélt nem várt és nem hitt, meglepően nagyszerű eredményt ért el: Weckerle Sándor!

Olvastuk az Apponyi Albert beszédét is, melyet a Baross tárczájának tárgyalásakor mondott, s melyben összefoglalta minden gondolatát és eszméjét e tárcza hatáskörére nézve, de bizony nem mondott egyetlen egy újat sem, nagyobb szabású ideát pedig még csak meg sem pendített. Holmi vasárnapi munkásünetek, balesetek elleni biztosítások kicsinyes ágazataival igyekezett figyelmet keltetni, s liberálisoknak látszó frázisok csillogtatásával tetszetőssé tenni, de bizony annak a nagyságnak, melyet Baross és Weckerle tettekben tanúsított, nem adta még csak nem is pedzette legkisebb jelét sem.

Annál inkább örülünk annak a tapintatnak-e, vagy véletlen ötletnek, hogy Szimialovszky Valér a Baross tárczáját szemelte ki arra, hogy a magyar hegyvidék munkás lakóinak szomorú sorsát ecsetelje, holott tehette volna ezt a föld-

művelési és belügyi tárczák tárgyalásánál is. Hanem ő, Baross választotta, s ezzel megpendített Baross előtt egy oly eszmét, rá mutatott egy oly hatáskörre, mely e nagy tetterejű miniszternek egy briliáns vívmánnyá válható újabb tényre ad impulzust: Kiegyenlíteni az alföldi munkáshiányt a felföldi munkáshiánnyal, ezzel beszüntetni a kivándorlást Amerikába, s új életre keltetni hegyet völgyet.

Itt ugyan a legtöbb nézet abban öszpontosul, hogy ezt, az ipar fejlesztése által lehetne elérni; csak hogy ez hosszú nóta. És mit látunk a gyárak alakulásánál? Hogy azok nagyrésben, a már betanult és gyakorlott külföldi munkásokkal látják el magukat. Amíg tehát a mi felföldi munkásaink ez uton jutnak keresethez, addig kivándorolhat valamenyny. Hanem a kenyérkeresetnek egy másik és rögtön igénybe vehető módja, a felföldi munkásokkal, az alföldi munkáshiány pótlása. Itt lépjen fel a kormány kezdeményezőleg és cselekvőleg, s oly sükkert fog elérni rövid időn, hogy tapsolni fog neki az egész ország.

Uj pénzügyminiszteri osztálytanácsos. Mint a „N-t” írja, E ny e d i Lukács volt országos képviselőnek a pénzügyminiszteriumban osztálytanácsossá lett kinevezetése legközelebb közzé fog tétetni. E ny e d i Lukácsban a pénzügyminiszterium kétségtelenül kiváló munkaejét nyer.

Népszámlálás. Baross kereskedelmi miniszter nemcsak a törvényjavaslatot fog be-terjeszteni a f. évi december 31-én Magyarországon megejtendő népszámlálásról. — A népszámlálásnak 200,000 frtra menő költségeiből az idén csak 50,000 forintot fognak felhasználni.

Országgyűlés.

Budapest, január 20.

A képviselőház mai ülését is a honvédelmi tárcza költségvetésének tárgyalása vette igénybe.

— Ön derék ember, barátom! — mondá Frida; — már most nemcsak szeretem, de becsülöm is önt!

Milyen jól esett ez Bigének!

VII.

A pálya végén.

Konkoly Benő a reggelinélült Dunára nyíló szobájában. Illatos dohánnyal megtömött csibukájából eregette a kék füstfelleget s azzal a megelégedéssel nézett az elszórt hullámokba, mely az embert eltölti, ha rendben van a szénája.

A Konkoly Benő szénája teljesen rendben volt. Tegnap este csinálta meg a mérleget a multból s úgy találta, hogy nincs már semmi oka panaszkodni a sors mostohasága miatt. Fortuna asszony, a csapodár hölgy, jóvá tette egykori mulasztásait és újabb időben kegyeivel halmozta el azt, a kit egykor üldözött.

Mert Konkoly ur csakis a sorsot okozta azért, a mi őt ifjúságában érte. Játszott és vesztett. A sors a hibás abban, hogy nem nyert. Mint gentleman nem maradhatott adós huszonnégy óránál tovább s kénytelen volt a pénzt oly módon nyerni meg, a mely „nem egészen korrekt” ugyan, de nem rontotta le renomméját a világ előtt. Mert a világ soha sem tudta meg, hogy ő váltókat hamisított.

A ki még kételkedni mer abban, hogy Konkoly Benő gyöngéd érzelmekre is képes, az tekintsen csak szívébe. Igazi kegyelettel gondolt apjára aki meghalt a Konkoly név becsületéért. Derék apa, aki fölládozza magát fiáért!

De hisz ő sem volt hálátlan! Minden évben kétszer koszoruzta meg az elhunyt sirját és háromszor verekedett már meg, mivel akadtak, akik jelenlétében gyanus célzásokat tettek apja öngyilkosságának okaira.

Knnél többet senki sem tehet egy apa

Az általános vitában ma Hefli volt az első szónok, ki azt indítványozta, hogy a ház mindaddig ne menjen bele a tárcza részletes tárgyalásába, míg a honvédségi törvényjavaslat letárgyalva nem lesz. Apostrophálta a ház elnökét is, tegyen ugy, mint ténne hasonló esetben az angol alsóház speakerje, megértetvén a kormányt, hogy ilyest ne tegyen. — Elnök azt jegyzé meg erre helyeslések közt, hogy Magyarországon a kormányt valamit „megértetni” nem az elnök, hanem a ház jog- és hatalmi közehez tartozik.

Polonyi Géza zokon vévén, hogy a honvédelmi miniszter őt Rocheforthoz hasonlítottta volt, személyes kérdésben kért szót s kijelenté, hogy maga is Rochefort lesz, ha sok Pálfiyt tüntetnek ki aranygyapjas renddel; fentartja, hogy a közös hadseregéből a honvédséghez ájtott tisztekkel nem tétetnek esküt és erre nézve ajánlatot is tesz a honvédelmi miniszternek, hogy ez fizesen minden ilyen le nem tett eskű után 1—1 forintot az E. M. K. E.-nek. Fejérváry honvédelmi miniszter azt jegyzé meg, hogy az illető honvédek akkor nem ismerik kérdességüket.

Most azután Beöthy Akos emelt szót és beszélt hosszasan — jobbra a szélbal-szája szerint. Pártolta Hefli indítványát s a minisztert azzal az igazolhatlan váddal illett, mit senki az országban el nem hisz, hogy mikor idegen érdekekről van szó, akkor „van pénz”, magyar érdekekre „nincs”.

Ot percznyi szünet után Hermann Ottó beszélt csipkedő modorban, de a tárgyhöz mit sem szólvá. Fejérváryt sokbeszédűséggel vádolja, pedig Napoleon, Moltke és Grant nem szoktak szónokolni. Gromon Dezső államtitkár visszakinálta Polonyinak az 1—1 frtos ajánlatot, olyan formán, hogy Polonyi fizesse e taxát az E. M. K. E.-nek minden ellenzéki szónok után, ki sértő vagy imparlamentáris kifejezéseket használ. Majd azt mutatta ki alaposan, hogy az ellenzék a tárgyalás alatti budgethez tulajdonképen semmit sem szolt. Polonyi a szokott otromba viszonzválasza után az elnök, derültséget kelteve, azt jegyzé meg, hogy elég volt már a fogadásokból és ajánlat-tesvések ből. — Komlósy és Linder rövid felszólalásai után a vita bezeratott s Fejérváry miniszter megadva a két utóbbi szónoknak a megnyugtató választ, Hermannak azt felelé hangos derültség közt, hogy azok a nagy hadvezérek azért nem beszéltek gyakran, mert nem volt szerencsájük a magyar ellenzék által arra kényszerítettni.

emlékéért. Konkoly ur nagyon megvolt magával elégedve.

Aki meghalt, az pihenjen nyugodtan sirjában és ne háborgassa az élöket. Benő nem az az ember, aki hisz a följáró kísértetekben. Ezek csak a gyöngö lelküetnek merik vekszálni; de ő minden, csak nem gyöngölelkű.

Nyolcz év előtt, mikor apja meghalt, nem hagyott rá egyebet, egy jól hangzó névvel és egy csomó adósságnál, melyek meglehetősen ellensúlyozták a jó név hangzását. Benő hallott már ugyan olyan csodálatos emberi lényekről, akik azzal válték tisztán apja emléket, hogy hátramaradt adósságait kifizették. Gyermekeknek való mesekönyvekben olvasott ilyesmit, de már gyermekkorában is jókat kacagzott rajta.

Tudta ő ennek egyszerűbb módját. Három jól kimért kardedasap, melyet ugyanany nyi párbajban ellenfelein ejtett, elhallgattatta a suttogást és újra kivitta a Konkoly névnek a jó hangzását. Ocsóbb volt ez, mintha hetven ezer forint adósságot akart volna törleszteni.

A második lépés, melyre magát elhatározta, abban állott, hogy anyját falura küldte. Minden hó elsején küldött neki harmincz forint apanage-t; de kikötötte magának, hogy soha se írjon neki levelet.

Miután ily módon a gyermeki kötelességnek is eleget tett, hozzá látott a szerencse meghódításához. Először is lemondott a játékról. Sok kockázattal jár s könnyen tönkre teszi az embert; mert nincs mindig egy apa, a ki kellő időben golyót tudjon röpiteni agyába.

Azóta berendezte ügyvédi irodáját. A vállópöröket szemelte ki magának speciálitás gyanánt. Az ügyvédi foglalkozás ma már annyira pang, hogy csak az számíthat sikerre, a ki uszarával foglalkozik, vagy pedig „speciálalista” hírére tud szert tenni.

Uzorsás nem akart lenni, mert először is nemvolt meg a szükséges tőke, aztán nem

Végül ifj. András Gyula grót előadó és Hefli éltek a zárzó jogával. Az előadó egész ház osztatlan helyeslései közt azt mutatta ki igen nyomatékos szavakkal, mely politikai lehetetlenség az a vád, mintha a honvédséget nemzeti jellegéből kiforgatni és a közös hadseregbe olvasztani akarnák. Ilyen törekvés ellen, ha volna, első lenne a legfőbb hadur, ki állást foglalna.

Sikeresen mutatta ki azon állítás tartatlanságát, mintha a költségvetés megszavazása az alkotandó sz-rves törvénynek praedjudicálna, és reámutatott arra, hogy azon kényszerű anomáliát, mely a honvédségi organicus törvény addigi meg nem alkotásából előállott, s melyet senki sem von kétségbe, éppen az ellenzék idézte elő azon a parlament sikeres működését benítő eljárással, melynél fogva a honvédségi törvény eddig tárgyalható nem volt, és melynélfogva ezútt a felelősség az ellen, ome magatartása folytán éppen az ellenzék terhel, mely azt most hasztalanul igyekszik a kormányra, vagy a többségre háritani. Ha e tekintetből a hibát concedálja is, de éppen az ellenzék az, mely azt okozta. Mind ezzel szemben azonban szükségesnek tartja, hogy a contemplált keretrendszer költségei már a költségvetésben is figyelembe vévessenek. Mert ezt a honvédség érdekei követelik meg, és így azt hazafiai szempontból is meg kell szavazni.

Erre a ház szavazás utján Hefli és Perczel indítványait mellőzvé, a honvédelmi költségvetés részletes tárgyalás alapjául elfogadtattott.

Perczel indítványa mellett szavazott a többség soraiból Görgey Béla és Eitner Sándor.

Külföld.

Oroszországban ismét telobbant egyike azon aknáknak, melyekkel az ország forrongó társadalmi életének talaja keresztüli-kasul van hálózva. Ismét egy ós s z e s k ü v e s t fedeztek föl, mely a ózár élete ellen irányult, s melyben a legmagasabb udvari körökből is sokan kompromittálva volnának, ugy szintén a hadsereg és hadi tengerészet számos tagja, köztök Hodeiko, testőrlovasági ezredes. — Az orosz kormány 500 millió franknyi új kölcsön iránt szerződött francia bankcégekkel, régi adósságok konvertálására.

A szerb radikálisok és az Obrenovics-dinasztia. A radikális kormány Szerbiában

gentlemannak való foglalkozás. Akiiket megnyuznak, néha boszuvágyból lármát csapnak és a társadalom még mindig olyan finnyás és érzelő, hogy rendszeren a nyuzottak pártját fogja.

De a vállópörök, ez már egészen más! Jól fizetik, s e-mellett lovagias foglalkozás. A nők érdekében beszédeket tartani, a birákat kapacitálni, szükség esetében még karddal is kettévágni a csomót, ki nemné ezt kifogásolni?

Nyolc év alatt Konkoly Benő százezer forint vagyonra tett szert, nem is számítva azt, hogy ügyvédi hírneve az egész országban el volt terjedve. Mindenfelől érkeztek a sok megbízások és ma már nyolc segéddel is alig győzi a sok munkát.

Az utolsó fogás különösen jól sikerült. Elve ellenére először vállalta el a férj ügyét akitől neje „legyőzhetlen ellenszenvből” válni akart. Ismerősei azt jósolták, hogy ez eltérés elveitől: végzetes lesz rá nézve. A nők lovagja el fogja vasztani nimbusát és a válni akaró asszonyok más védőt fognak keresni.

Irodavezetője, aki hat év óta volt nála, annyira biztosra vette már Benő szerencsésének fordultát, hogy kilépett szolgálataból és saját irodát nyitott. Minden újságban hirdette, hogy ő lesz ezental a nők igazi lovagja.

De Benő csak nevette a baljósokat. Jól számított ő ez egyszer is A férj védelmét oly ügyesen vezette, hogy a válás csakugyan ki lett mondva, még pedig a vagyonfelosztás alapján. Kliensét hévvel védelmezte ugyan, de annyi gyöngédséggel, hogy az ellenfél is meg lehetett vele elégedve.

A mikor az ítélet meghozatott, Konkoly Benő bámulatba ejtette a birákat, védené, és az egész világot. Kijelentette, hogy lemond minden perköltéséről.

— Vesztett úgy után nem fogadok el fizetést! mondá szerény hangon,

(Folyt. köv.)

forrás
nyuvize
gyógyital

IGMOND

uk lesznek forga-

kerülése céljából
sen beiktatott véd-
nk el saját készit

inek

ta lenfonadékból
érintvék a kárpá-
nok.
atók:

uraknál

rkon.

kr.

időnkint kézzel fogható bizonyítékait szolgálja ama rokonszenvek melylyel az Obrenovic dinasztia iránt viseltetik. A legközelebbi tapintat visszatartana minden kormányt, melyben a lojalitásnak csak egy szikrája létezik, oly cselekedettől, minőket a szerb radikálisok egyre-másra művelnek. Pasić, a hírhedt forradalmár befolyása ugy látszik sokkal nagyobb a kormányra, mint a dinasztiaé. Legutóbb az történt, hogy Pasić kebelbarátját és hű társát a száműzetésben, nevezte ki a kormány a szerb külügyminiszteriumba államtitkárnak. Ennek az urnak neve: Liotics, a ki hosszú időn át Szerbiában mint Karagyorgyevics Péter hercegnek bevallott ágense működött s ki egyike volt a legveszedelmesebb izgatónak, ki nyíltan hirdette, hogy az Obrenovic dinasztia el kell Szerbiából kergetni, mert veszedelmet hoz az országra. Ez a forradalmár ma a szerb külügyi hivatalban a legkiválóbb állások egyikét tölti be, nagy öröme az oroszoknak, kik így kézik elő a maguk számára Szerbiában a talajt.

Spanyolországban a legújabb hírek szerint ismét Sagasta bizatot meg a kabinet alakításával, minthogy Alonso Martinez, a képviselőház elnöke nem volt képes kabinetet alakítani. Felmerült az a terv is, hogy egy katonai kitűnőség elnöke alatt pártion kívüli kormány alakítsák. De ez sem sikerült, mert a képviselőház többsége Sagasta híveivel áll s a királynő ismét csak Sagastához volt kénytelen fordulni, ki nagylelkűleg újra elvállalta a megbízást. Ama hírrel egyidejűleg, hogy újra Sagasta bizatot meg a kormányalakításával, Madridból nagy köztársasági tüntetéseket jelentenek. Ez eléggé mutatja, minő benyomást tett Sagasta kormányon maradása a közvéleményre. Új bátorságot merítene belőle mindazok, kik a közviszonyok többé-kevésbé erőszakos felforgatásától reménylik titkos terveik valószínűségét.

Napi hírek.

Városi közgyűlés. Januárius 23-án — csütörtökön délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében rendes bizottsági közgyűlés tartott. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Ügyhátrányjegyzék. 3. Miniszteri rendelet a budapesti főconsul kinevezéséről. 4. Ugyanaz a sertés telepek szabályozása tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt. 5. Ugyanaz, a debreczeni nagykarolyi ut kiépítése iránt. 6. Borsod vármegye megkeresése a marhaleveleknek az adópénztáraktól válthatás iránt intézett feliratának partólásért. 7. Főispán ur ö méltóságának megkeresése a kir. tábla egyik osztályának Debreczenben elhelyezése esetében a város által hozandó áldozatok megajánlása iránt. 8. Az árvászekelő 1889. évi II. k. felől állásáról szóló t. főügyési féléves jelentés. 9. Tanács elölterjesztés, a kir. törvényszék által elfoglalt helyiségek béreinek 1890. évre elvállalása iránt. 10. Ugyanaz, — az árvászekelő felállítására tárgyában intézett beadvány felett. 11. Ugyanaz, a lovató bizottságok megalakítása iránt. 12. Ugyanaz, az erdőségi szolgálati utasítás megállapítása iránt. 13. Ugyanaz, a gazdasági bizottság kérelmére, — melyben a bizottság a hortobágyi gulyajárások rendezését, 2 kuthoz anyagok díjmentesen adását s a kutaknak a tiszta ármentesítő alap terhére való csinálthatóságát béri. 14. Ugyanaz, az 1883. évi polg. faileltőség kiosztásáról vezetett számadásra. 15. A közigazgatási bizottságba a tisztviselői helyettesnek kijelölése. 16. Jelenffy Kornél kir. törvénysz. elnök kérvénye a kisvárad-utca és ispotályi ut sarkán levő pusztalek megvétele iránt. 17. Polgármesteri iránti kérvények. 18. Bába oklevél kihirdetése. — Debreczen, 1890. Január 20. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

Thea estély. Az ág. ev. filléregylet, nagy látogatóknak örvendő, minden évben megtartani szokott thea estélye február 8-án fog a „Koroná”-ban megtartani. Mint az előkészületekből látszik, az idei estély is fényesen fog sikerülni.

Közfogl. Fényes társaság gyűlt össze szombaton este Szikszay István ur vendégszerető házában, hogy tanuja legyen egy ifjú pár kezdődő boldogságának; ugyanis mint már e lapban közölte volt, Wolff János es. és kir. főhadnagy ur jegyezte el a házikiasszonyt Margitot, ki a helybeli társas körökben, szépsége és kedvessége által nemcsak hogy fölött, hanem az egész közönséget elragadta. Az ünnepély természetesen pompás vacsorával kezdődött, mely a házi asszonynak dícséretére vált; vacsora közben fölélt a jelenlevő Krausz Zsigmond es. és kir. ezredes és egy gyönyörű beszédben kiemelte a vőlegénynek a katonai pályán szerzett érdemeit Erre következő egy harsogó tuss, a mellék t-re meg a jait nyíltak és ott állt az egész katonai zenekar, mely a vacsora alatt szébbnél szebb darabokat játszott; köztük a szép menyasszony tisztelőre a karmester által szerzett „Margit keringő.” Vacsora után a fiatalok táncra kerekedtek és járta világos kivirattig. (Egy jelen volt.)

Halálozás. Hóke László budapesti lakos, a maga, továbbá neje szül. Schwartzner Fanni, valamint testvére özv. Zsdánszky Dániel és ennek gyermekei József, László és Franciska, s utóbbinak férje Ács Nagy Sándor nevében is, tájadalomtól megtört szívvel

tudatja a legjobb anya, illetőleg nagyanyának özv. HÓKE JÓZSEFNE szül. Jobbágyi Terézia asszonynak, élete 87-ik s övvezegése 41-ik évében, 1890. január hó 19-én történt gyászos elhunytát. Az elhunytak földi részei folyó hó 21-én, d. u. 2 órakor fognak a sámsoni róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat 1890. január hó 25-én d. e. 10 órakor fog a debreczeni róm. kath. templomban az egék urnának bemutatni. H. Sámson, 1890. január 20. A temetést a „Kegyelet” temetkezési intézet rendezi.

Közgyűlés. A magyarországi könyvnyomdászok és b-ütötök egyetelének debreczeni kerülete a hó 19-án tartotta félévi közgyűlését. Elnök Fric s József üdvözölvén a tagokat, a gyűlést megvívottanak nyílvánlja. Majd Török Ferenc pénztárnok olvassa fel a múlt év második feléről szóló pénztári kiadvatást. A bevétel a betegsegélyező egyetel pénztárban 267 frt 68 kr. A rokkant, övvegy és árva pénzár bevétel 117 frt 82 kr. Munkanélküli és átutazók pénztárának bevétel 95 frt 05 kr. Kiszás: betegsegélyre 67 frt 37 kr. Rokkant, övvegy és árvaségélyre 7 frt 68 kr. Munkanélküli, átutazók segélyre 93 frt 49 kr. Összesen 342 frt 04 kr. A múlt évben felkültetett tőkésítés végett a központa 400 ft. A múlt év második felében betegsegélyezésben részesült 4 szaktárs 191 fttal. Munkanélküli segélyben 2 szaktárs 26 fttal. Átutazó segélyben 34 szaktárs 59 fttal. Az egyetel tagok száma 41, helybeli 25, vidéki 16. Kurucz Béla számvizsgáló tag indítványára hogy a pénztárt lelkiismeretesen kezelő Török Ferenc pénztárnoknak az elmúlt években a pénztári számadások helyes vezetéseért 3 db 10 frankos arany tiszteletdíj utalványtassék, — egyhámsulag elfogadtatt. Az önképző-estélyi vagyon 628 frt 84 kr. Tagjainak száma 25 rendes, 1 rendkívüli. A könyvtár 416 könyvet számlál. A könyvtár részére adakoztak: Fric s József, Hoffmann Sándor, Károlyi Sámuel és Harangi László urak, kiknek adakozásukért köszönet szavaztatott. — Ezután következett a tisztújítás. Az egyetel örökös diszelnökévé: Fric s József; elnökévé: Hoffmann Sándor választattak meg. Alélnök-ellenöré: Hegedűs Károly; jegyzővé Kurucz Béla; pénztárnokká: Török Ferenc; könyvtárnokká: E ny e d i János; választmányi tagokul: Furmann Lajos, Péntek István, Baranffy István. Az egyetel orvosa továbbra is Dr. Tüdös Kálmán ur maradt. Több házi ügy elintézése után a gyűlést véget ért.

Érdekes vendég városunkban. — Özv. Gerster Miklós né Kassa elökel polgárnak neje, leányának Klekner Manó előnyösen ismert kereskedő nejeinek látogatására jött jelenleg városunkban, a ki ez előtt néhány héttel érkezett vissza Amerikából, szintén fia látogatásáról hazánkba, a hova egyedül ment ki és a honnan egyedül tért vissza. — Elvándorlatatlan tény, hogy özv. Gerster Miklós né fenkölt szellemű anyai törökveve folytán, gyermekét egy szerette, hogy azok hazánkban ugyszólván büszkeségére szolgáljanak. — Egyik fia dr. Gerster Erpád, az amerikai egyesült államok egyik legkiváló főorvosa Newyorkban, és az amerikai magyar egyetelnek elnöke a ki múlt évben angol nyelven oly munkát adott ki az orvosi tudományokról, a mely az európai illető körök figyelmét nagyban felélesztette; a másik fia Gerster Béla bpesti tekintélyes polgár és hírneves építész ki Lesseps által lett az amerikai Sanama szoros felmérésére élete kockázatásával annak idejében kiküldve és a ki Görögországban a Szorintori földszoros (Ithmus) átvágásának terveit készítette és egyik leánya pedig Gerster Etelka a hírneves világhírű opera énekesnő a ki külföldön, de különösen Amerikában anyvi művészi érdemeket szerzett hazánkban, legifjabb fia pedig Gerster Miklós okleveles műszaki chemiai és párfium gyáros Budapestben. Adjon Isten sokilyen derék anyát hazánkban. — Isten hozta őt városunkba.

Kereskedők és tanulók figyelmébe. Az első cs. k. sz. Danagózhajózási társulat budapesti forgalmi igazgatósága f. é. január 16-án kelt átiratában arról értesítette az alóli kereskedelmi és iparkamarát, hogy a gabona forgalom élénkítése és a gabona kereskedelem hitelképességének fokozása céljából a f. évi hajózási évd kezdetétől fogva a feladó felek kívánságára a gabona uszályrakományokról u. n. rakjegyeket fog kiállítani, mely rakjegyek az illető rakomány átvételére vagy visszavételére jogosult fél nevére fognak szólni, — azonban hátirat után mátra is átruházhatók lesznek. Az árú tehát — s ebben áll a rakjegyek jelentősége — csak annak fognak kiszolgáltatni, a kinek nevére a rakjegy szól vagy hátirat után átruháztatott és csak akkor, ha a rakjegy az árú átvételéről szóló elismervénnyel együtt visszaadatik. Rakjegy kiállítása esetén, mely körülmény a szállító levélen feljegyeztetik, nem adatkak ki feladó vevények, — míg a szállító levél — másolatok kiállítása jövőre sem lesz kiadva. Miről az érdekelte felek tudomás vétel végett ezennel értesítettek. Debreczen, 1890. január 29. A kereskedelmi és iparkamara.

Uj ügyvéd. Dr. Moskovics Jenő ügyvéd. Debreczen székhellyel, a debreczeni ügyvédi kamara által a kamara lajstromába fölvetettet. Irodája a Széchényi-utczán van.

Emke-perselyt kért tőlünk a főiskolai tanító-képzési ügyfély. A szegény diákok fo-

rintokat nem adhatván, adnak és gyűjtenek krajczárokat a nagy nemzeti célra. — Perselyekkel folyton szolgálhatunk.

Iskolászé ülése. A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében folyó hó 22-ikén iskolászéki ülés tartatik, melyek tárgya több iskolai fontos ügy elintézése leend.

Köszönet nyilvánítás. Erős Jakab ur, a „Magyar király”-hoz címzett kávéház tulajdonosa, üzletében jótékony cselekedetek perselyt állítván: az abban összegyűlt a helybeli nőegylet árvaháza javára 10 tiz o. é. forintot volt szives az elnökséghez beküldeni. A midőn ez összeg átvételét ezennel van szerencsém elismerni és nyugtatványozni: egyuttal öszinte köszönetet mondok egyetelünk nevében egy a buzgólkodó beküldő urnak, mint mindazon ö vendégeinek, kik adományokkal amaz összeghez járulni szivesek voltak. Debreczen, 1890. jan. 18. Györfy Elek, nőegyleti pénztárnok.

Névmagyarosítás. Fried Lajos, Sándor és Gyula debreczeni lakosok nevéket helygyminiszteri engedéllyel „Békés”-re változtatták. — Káplár József tornai illetőségű, a debreczeni ménlepel állományához tartozó tizedes, vezetéknevét „Szántó”-ra változtatta.

A gazdák és iparosok hitelszövetkezetének debreczeni fiók telepe vasárnap tartotta évi közgyűlését az iparoskör helyiségében. Csutak Kálmán, 1848/9-iki ezredes és elnökigazgató vezetése alatt, a szép számmal egybegyűlt részvényesek előtt fel lett olvasva az évi jelentés, a melyből kitűnt, hogy a múlt évi nehéz közgazdasági viszonyokat megérezte ugyan a fiók-telep és árucsarnoka is, de semmi baj, semmi veszély nem volt, nincs és nem is mutatkozik. Az igaz, hogy arészvényesek nagyon gyöngén fizetik az illetékeket, mert ezt alig 150 — 200 tag teljesíti, míg a többiek hátrányban vannak. A múlt évi mérleg a központnak felküldött. A jelentés tudomásul lett véve. Csutak Kálmán elnök jelzi, hogy az árucsarnok a fióktelep tulajdona lett ez év elejétől fogva, annak ügyei a legnagyobb rendben vannak, de gondolni kell annak teljes felvirágztatására. Ö mint 75 éves agg nem tudja, hogy mint lehetne képes e felvirágztatást előmozdítani, ép azért ajánlja, hogy az ügyek élére szakértő igazgató elnök választassék. Ilyennek tudja Klekner Mánót, ki már igazgatósági tag is és a ki régi kipróbált szakértő kereskedő, ki befektetéssel is fog járulni az árucsarnokhoz. — A részvényesek 6 évre elnökigazgatóknak Klekner Mánót megválasztják, ki is köszönettel fogadta a választást s jégte, hogy a telep felvirágztatására lesz főcélja. A közgyűlés az az új elnök öhajjával együtt Csutak Kálmánt, mint tiszteltbeli igazgatót, tovább is öhajta a fióktelep kétételeben megtartani. Az árucsarnokot Klekner Mánó 8 nap alatt átveszi. Liptay Gábor, a fiók telep sok érdemet szerzett pénztárnoka, szintén lemondott, — miután nem állhat mindig rendelkezésére elöglaltatásai miatt. Ugy az ö, mint a volt elnök érdemei jegyzőkönyvileg megörökítettnek s fázadozásaikérvőköszönet nyilvánítottat.

Az Emke ünnepélynek több olyan figyelemre méltó, érdekes mozzanata volt, mely érdemes a napi-eseményeket jegyző report tollára. Ezeket a mozzanatokot igyekeztünk is tudósításunkba fölvenni. Egyik másik azonban mégis tegnapi kimaradt tárgyhalmaz miatt. — A hátirányt ma intézzük el. — Az erdélyiek nagy része vasárnap este, bankett után kirándult a Margitfürdő telepre, hol éppen élénk, pezsgő élet folyt a villanyvilágított terep jégpályán. — Az erdélyiekkel ment Márkus Emilia is. — Szikszay Gyula a telep tulajdonosa előkészületeket tett a vendégek fogadtatására. — A mint ezek a jégpályára léptek, fölharagott a tüző egyetel zenekarának indulója, és a közönség éljenzése. Egy osonó lelkes ifjú trikolort lobogtatott. A vendégek megváltak leve a telep nagyszerűségé által. — Az Emke bál a k egyik feltűnő jelensége volt, hogy azon a közös hadsereg és a m. kir. honvédség tisztikára Kassai Farkas Dániel tábornok, Krausz ezredes ezredparancsnok, Bobory ezredes, Ritter alvezredes stb. törzstisztek vezetői alatt igen nagy számmal jelentek meg. Képzeltetni mily kellemes benyomást gyakorolt a haza fegyveres bajnokainak ezen tömeges felvonulása arra a háztérre, melyen a magyar társadalom a kultúra békés fegyverével folytatja a küzdelmet a hazaszeretet, a testvériség, s nemzeti műveltség és a magyar államezeme érdekében. — Az Emke mellett a vasárnap esti színházi előadások a Loosarkné és Kopács Juliska is rögtönzők egy kis tüntetést. — A „Pünkösöd Flór-nobben” első felvonásában keblőkre az Emke jelvényét, a havasi gyopárt tűzve jelentek meg. A közönség észrevette a figyelmet s azért megéjenezte színtársulatunk nékedvenczt. — A vendégek közül néhány csak tegnapi este utazott el. A dalárda testületileg bucsuzott el tőlük az indházban.

A csizmadia és cipész iparosok figyelmébe. Vonatközassal f. é. január 7-én a m. kir. honvédség részére szükséges 34.000 pár bakancs szállítása tárgyában kibocsátott hirdetményünkre, értesítjük az érdekelte szakiparosokat, miszerint a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur újabb rendelkezése értelmében, az ezen szállításra vonatkozó ajánlatok egyelőre a hirdeteményünkben jelzett bálnapénz letéte nélkül, a kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A kereskedelmi és iparkamara nevében, S e s z t i n a Lajos elnök, dr. Király Ferenc titkár.

Óriási virágokréta. Általános feltűnés tárgya volt az a remek és óriási bokréta melyet tegnap dísz s vázában a helybeli ifjú magúások P. M á r k u s z m i l i a művésznőnek felnyújtottak. E bokréta lehetett egy méter átmérőjű s több száz kaméliát és rózsát tartalmazott. Egyes csoportozatok és lantok teljes ibolyából voltak készitve. A virág-kertész az inopáns remeke P a c z e l t virágkereskedésében készült s ezzel e derék kertész megmutatta, hogy a legszebb bokrétaért sem kell a fővároshoz folyamondnunk, mert itt is páratlanul szépek tudnak csinálni, ha kellően megfizetik az árát.

Újabb állatseregleti dráma. — Brüsszelben a Pezon féle állatseregletben tegnap este egy oroszlan és egy hiena viaskodtak egymással. A hiena felhasította volt az oroszlan oldalát, midőn az állatsereglet Castanet asszony utcai öltönyben, közönséges ostorral fölfegyverkezve, belépett a ketteczbe, hogy békét csináljon a vadak közt. De ez uttal pórl járt, meri a feldühödött oroszlan azonnal neki ugrott és karmaival marczangolni kezdte combját. A szerencsétlen asszony összerogyott és erős vértócsa képződött körülte. A vakmerő állatsereglet menthetetlenül elvész, ha még idején nem jönnek segítségére az állatseregleti szogák, akik vasvillakkal fölfegyverkezve visszatarthatták az oroszlanit úgy hogy Castane asszonynak sikerült a ketteczből kimenekülnie.

Gyerekek divatja. Most, hogy Párisban megkezdődött ismét az igazi párisi élet, igen tanulságos dolog elcsátálni a Champs-Elysées vagy a boulognei erdő kopasz fáit közű. Ott látni a jövő Párisát, a mely most még nem szerepel a salonokban, csak a Guignolnál, a Paprika Jancsinál. Bámulatos, hogy micsoda pompát fejtenek ki a kis márkák és a parányi grófkisasszonyok. — Egy hozzáértő asszonyi szem megcsodálta és le is írta az előkelő párisi gyermekvilág mostani divatját. Egy nyolcesztendő márkínón — írja többek között — látták a minap ezt a kacór toalettet: Tarka skót mintájú bársonykabát, félhosszu kerek gallérral, a nyakon egy parányi bokk-lóka prémblől. Egy ezüstszürke nemezkalapot hordott a fején a parányi szépség, kezében pedig egy kabátjához hasonló bársonyból készült muffot, melyet egy kis rókafej díszített. Ezt a kis rókafejet bántotta folytonosan Raoul márkí, a márkínó öt esztendő ösese, ki egy orosz bluzban jelent meg a játszóhelyen. Ezek az orosz bluzok nagyon divatosak most az elegáns férfivilágban, mely a tiz esztendő kort még nem érte meg. Az orosz szimpatia bizonyosságul a buz sötétzöld posztóból készült épp úgy, mint a kozákok kabátja. Tenyérny. szélességű prémmel van beszegeve s egy négy-szögletes sipka egészíti ki, szintén prémszőgyely. Hogy a fehérszín még mindig divatos a gyermekvilágban, bizonyítja az a sok hófehér apróság, mely a Paprika Jancsi bódéját körülveszi. A divatos férfikabátokat épp úgy átdolgozták a serdülő ifjúság számára, mint a közhasznú irodalmi munkákat. A Paprika Jancsi premierjén például igen gyakran látni 8-10 esztendő urakat földig érő Meosikofokban, melyeknek divatos kerek gallér van a vállakra akasztva. A békés ösipekben fejtenek ki óriási fényűzést. A minap a Paprika Jancsi legelőkelőbb vendégei, egy születésnapi gyermekbálon adtak egymásnak találkozót. Ez alkalommal a hölgyek egyike a következő toaletten jelent meg: Setétkék bársonyszoknya, bársonyderék s a derék alatt aranyal himzett husszin bluz surahból. Husszint harrisnyái sötétkék bársony cipőcsékkébe voltak bujtatva, a cipő szintén csupa aranyhimzés volt. Ugyanezen a bálon egy fiatal ur pompás bodorfürtökkel jelent meg. Életunt arocal jegyezte meg barátainak, hogy a fürtök temérdek kellemetlenséget szereztek neki, mert bönneha már egy hét óta minden este papirosba csavargatja haját. „De hiába” tette hozzája szomorúan, „amol matrözruhám van s ehhez a divat okvetlenül megkivánja a szőke fürtöket.”

A dohány és a hus. Bizonyos Cau-leren nevű brüsszeli az angol és amerikai dohány-alle estársulatok ellen érdekes cikket tett közzű. A szerző nem tagadja, hogy a dohány élvezete bizonyos körülmények között ártalmas lehet a gyöngének és betegesnek, azt sem vonja kétségbe, hogy a mértékelen dohányzás árt az egészségnek, de az ellen határozottan tiltakozik, mintha a dohány mérreg volna, mely minden körülmények között s mértékletesen használva is ártalmas. A szerző a következő példát hozza fel. Az ember különféle húst és halakat eszik, és — a vegetáriánusokat kivéve — senki sem mondja, hogy ez ételnevek ártalmasok. Az orvost, ki az embereket a husevéstől visszatartná azon ürügy alatt, hogy a hus halálos mérreg, vagy legalább ilyet tartalmaz, mindenki kinevetné. S mégis tény — mint a hogy azt kíséreltek bizonyítani — hogy a hus ép úgy mérreg, mint a dohány. E mérget — a kálisó gy nemo — ki lehet vonni s tisztán előállítani, mint a nikotint, s kísérletek által van behoznyitva, hogy koncentrált huseves, — mely kis adagokban méregként hat s a szív paralyzist idézi elő. Nem hasonlíthatók-e ösöse a hus és a dohány hatásai? Valamint bátran elfogyaaszthatunk bizonyos mennyiségű húst, mely annyi mérget tartalmaz, a mi koncentrált állatpotban elégéses volna arra, hogy megöljön bennünket, ép úgy elszívhatunk bizonyos mennyiségű dohánnyt, melyben egy család kipusztítására elégéses nikotin van. A huseves és a nikotin hatása megegyeznek abban, hogy kis ad-

gokba desét. hatasu

Elle lapunk „A bünyöny csak rökörben megjele 20 kr.

don a veit Ha gészitett szal ma tást. — József bizasáb a kir. biztosít hol lesz lok. A megétt Mandel kösönsé A házn rabbi, mondot és ka kisérté

c z e g n y e s egy pá kastély kálatai terjedő főhercz gyarors herc leria fő a kalot e szép szerepe nők kö hozzá csak v á r o l párbajj Egyetét koczar inté töl Schvva dolt, zavarja müt. A alább a mun bezártá

P. nap „H. Hogy t közönsé sülö kö tét egy bizonyos előtt já kes tap koszoru hogy é rünkbló itt mag

A ünnepély két gy vésznöm Fr á t ez utób szavai nyujtot közönsé között, szólván hangzot teln a ugy me válnia.

Ju társai l szerepé szór a l ségét. — Az jóslatok rpköré hanem ságával szivünk meg, v juk, — s az ö

Es teljeszet a ratkian A legkiseb kiemeli, egy szá nek e d szerető kedves A szerelem szerető

okréta. Általános feltű-
remek és óriási bokréta
vázában a helybeli ifju
k u s r. m i l i a m ű-
ttak. E bokréta lehető
s több száz kaméliát és
Egyes csoportozatok és
Aból voltak készítv. A
Napvadász remeke P a-
edésében készült s az-
negmutatta, hogy a leg-
kell a fővároshoz folya-
is páratlanul szépej
kellően megfizetik az

regleti dráma. — Brűs-
állatseregletben tegnap
egy hiéna viaskoltak
lhasított volt az orosz-
állatszelldítő Castanet
ben, közönséges ostor-
elépett a ketrezbe, hogy
k közt. De ez attal pörül
tt oroszlan azonnal neki
marczangolni kezdte
tlen aszony összerogyott
dött körötte. A vakmerő
tetlenül elvész, ha még
gitségére az állatsereg-
lálakkal fölgyverkezve
szánt egy hogy Castane
stretczből kimenekülne.
tja. Most, hogy Párisban
igazi párisi élet, igen
álmi a Champs-Elysees
kopasz fái közé. Ott
mely most még nem
osak a Guignolnál,
ámulatos, hogy mecsoda
és márkik és a parányi
gy hozzáértő asszonyi
e is irta az előkelő pá-
ani divatját. Egy nyolc-
írja többek között —
kacér tolettet: Tarka
kabát, félhosszu kerek
gy parányi boakk-lóka
rke nemezkalapot hor-
szépség, kezében pedig
ló bárszonyból készült
rókafej díszített. Ezt
ta folytonosan Raoul
ztendős öcsese, ki egy
eg a játszóhelyen. Ezek
divatosak most az ele-
s a tiz esztendőskort
z orosz szimpatiák bi-
zöld posztóból készült
ok kabátja. Tenyérny.
beszerve s egy négy-
si, szintén prémszegélyt
g mindig divatos a gye-
az a sok főhéher apró-
osi bódéját körülveszi
épp úgy átdolgozták
ra, mint a kőhasznu
Paprika Jancsi pre-
gyakra látni 8-10
érő Meccsioffokba,
k galéri van a vállai-
sípkekben fejtenek ki
nap a Paprika Jancsi
egy születésnap gyere-
nak találkozt. Ez
egyike a következő
Setétkék bárszonyok-
berék alatt arannyal
tráhból. Husszintű ha-
y cipőcskébe voltak
a csupa aranyhímzés
n egy fiatal ur pom-
t meg. Életunt arcal
a, hogy a fűrtök te-
szereztek neki, mert
fa minden este papi-
t. „De hiába” tette
„anczol matrősrubám
tetlenül megkivánja

hus. Bizonyos Cau-
z angol és amerikai
ellen érdekes czik-
nem tagadja, hogy a
s körülmények között
ének és betegesnk,
hogy a mértéktelen
szegnek, de az ellen
intha a dohány mé-
körülmények között
ra is ártalmas A
t hozza fel. Az em-
akat eszik, és — a
— senki sem mondja,
almások. Az orvost,
véstől visszatart-ná
a hus halálos mérég,
lmaz, mindenki kine-
mint, a hogy azt ki-
hogy a hus ép ugy
mérget — a káli-
vonnai s tisztán elő-
s kísérletek által
koncentrált hus-
gokban méregként
idézi elő. Nem ha-
— és a dohány hatá-
gyaszthatunk bizo-
nely annyi mérget
rált állapotban elég-
egőljön bennünket,
nyos menyiségű do-
alád kipisztítására
hualeves és a niko-
tinnban, hogy kis ada-

gokba egyenként előmozdítja a szív működését, míg a nagy adag megállítja. A mérge hatása a mennyiségtől függ.

— **Helyi sajtó.** A „Debreczeni Ellenőri” nyomdájából makerült ki R. P. O. lapunk olvasói előtt jól ismert regénye: „A bűnös ösvényen.” Mielőtt magával a regénnyel bővebben foglalkoznánk — egyelőre csak röviden jelezük, e mindenesetre széles körben érdeklődést keltő eredeti új regény megjelenését — melynek előfizetési ára 1 frt 20 kr. — bolti ára pedig 1 frt 50 kr. lesz.

— **Biharmegyei hírek.** — N a g y v á r a d o n a lovas kaszáraya ügye, melynek tervei Hausztmann Sándor b. pesti műépítész készítette, annyira előrehaladt, hogy a tavaszszal már aligha meg nem kezdhetik az építést. — A kir. tábla ügyében báró Döry József főispán, az igazságügyminiszter megbízásából, felhívja Nagyvárad-várossát, hogy a kir. tábla részére felajánlott helyiséget biztosítsák, illetve jelöljék ki azon helyiséget, hol lesznek — esetleg elhelyezhetők a hivatalok. A városi tanács a leirat értelmében megtagadta az intézkedéseket. — **D e r e c s k é n** Mandul Jakab földbírtokos temetése nagy közönséges részvétel mellett ment végbe. — A házánál dr. Rosenberg Sándor aradi főrabbi, utána Bíró Antal ev. ref. lelkész mondott gyászbeszédet. A halottat a ref. és kat. templomok harangjainak zugása között kísérték utolsó útjára.

— **Hazai hírek.** — R u d o l f f ö h e r c z e g m ű v e M a g y a r o r s z á g l ő t e n y e s z t é s é r ő l. Fentartással közöljük egy párisi lap azon híreit, hogy a meyerlingi kastélyban, annak kolostorra átalakítási munkálatai közben, találtak egy egész kötetre terjedő kéziratot a megboldogult trónörökös főherceg tollából, mely kézirat állítólag Magyarország lótenyésztéséről szól. — A f ő h e r c z e g n ő v a r r o t t a s a. Mária Valéria főhercegnő menyasszonyi kelengyében a kalotaszegi varrotas, az erdélyi magyar nép e szép háziékszere is nem kis mértékben fog szerepelni Nagy az öröm a kalotaszegi szegény nők közt, hogy a kelengyéhez munkáikkal hozzá járulnak s rajta vannak, hogy ugyan-csak kitégyenek magukért. — A j ő z s e f v á r o s i k é p v e l ő v á l a s z t á s n a k párbajos utójátéka is volt Seffer László az Egyetértés főmunkatársa és Rémi Zsigmond közeantak egy ösze hogy azt fegyveres uton intézték el. Rémi Róbert egyik segédje Schvartz Gyula volt debreczeni papírkereskedő volt. — Nagyváradon az influenza dühöngése zavarja meg a királyi táblás hie feletti örö-
möt. A t. főorvosjelentése szerint idáig leg-
alább is 7000 nagyváradai ember kapta meg
a munkanálhat. Most már az iskolákat is
bezárták.

színház.

P. Márkus Emilának bucsutelléptül tegnap „Romeo és Julia” került színre. Hogy a művésznőt rövid itt szereplése alatt közönségünk, ez a hideg, nem könnyen lelkesülő közönség nagyon megszerette s művészetét egész teljességében megértette, annak biznyságul szolgáltak a télt házak, melyek előtt játszott, a télt házakban felhangzó lelkes tapsok, melyekkel fogadták a virágok, koszorúk, melyekkel elhalmozták. Hiszszük, hogy épp oly kedves emlékekkel távozik körünkől, mint a minő kedves emlékeket hagy itt maga után.

A tegnapi bucsuente valóságos bucsu-
ünnepegy színét viselte magán. A zenekarból két gyönyörű csokort nyújtottak fel a művésznőnek, a jogakadémia küldöttsége pedig Fráter Béla a joghallgató vezetése alatt, ez utóbbinak a művésznőhöz intézett meleg szavai kíséretében egy szép ezüst koszort nyújtott át a távozó vendégművésznőnek a közönség szünni nem akor lelkes tapsvihara között, mely az egész előadás folyamán ugyszólván a művésznő minden jelenése után felhangzott, mintha csak nem tudott volna be-
telni a közönség a művésznő nézésével, a kit
egy megszeretett s a kitől ugy fáj meg-
válnia.

Julia szerepe a művésznő régebbi alkotásai közé tartozik — ugyszólván ezzel a szerepével tünt fel — ebben csillogtatta először a legnagyobb reményeket ébresztő tehet-
ségét.

Azóta a remények, a tehetségekhez fűzött jóslatok mind beteljesedtek s ma a maga sze-
repkörében nemcsak idehaza páratlanul áll, hanem a külföld is ismerős művésze nagyságával, oda is kihangzik neve, híre, — a mi szívünk pedig itt e hazában büszkén dobban meg, valahányszor őt látjuk, emlegetni halljuk, — érezve, tudva azt, hogy ő a miénk, s az ő dícsőségéből mi részünk is árad fény.

És a szerepét fejlődő művészetével együtt fejlesztette s emelte oda, a hol ma áll: páratlanul, hiba nélkül valónak.

A szerelem a gyönyörű apothéózisának legkisebb árnyalatát, legfinomabb színeit hogy kiemeli, hogy megragyoztatja, — a nagy britt egy szava se vesz el az ő kezében, zsenijének e darabba fektetett utolsó morzsáját is szerető gyöngédséggel, e szerephez fűzött kedves emlékei kapcsán keresi, kutatja fel.

A gyermekleány szívében fellobbanó első szerelem szüziessége, nemes tisztasága és a szerető nő olthatlan szerelmének mindent ma-

gával ragano szenvedélyessége, ennek a két érzelmeknek milyen bánulatos tökéletességű kifejezését tudja adni, — megfellekvezünk róla, hogy itt a tökéletes művészet, az átérzett tudás legkéleltesebb eredményét látjuk, — illuziók ringatnak el s beleéljük magunkat a reprodukált alak valódiságába, — nem látjuk a művésznőt, csak J u l i a t — akivel együtt érzünk, együtt gondolkodunk, együtt dobog a szívünk. S mikor azt hiszi, hogy Romeoja meghalt, s később megtudja, hogy rokonait Tybald-ot megölte — a kétségbeesztő fájdalomnak — s azután a pillanatnyi gyűlölet s újra örültes erővel kitérő szenvedélyes szerelemnek — e kettő harcának — s ez utóbbi diadalának mélyen átérzett, tökéletes fel fogása állt előttünk. S e fel fogásnak milyen nemes, plasztikus kivitele — a klaszszicizmus tökélye volt ez, hangban, mozdulatban — s azok a látászólag önkénytelenül jött, a természetesség benyomásával ható mozdulatok, állások a — melyekben a művésznő egy Phidiásnak szolgálhatott volna mintául!

De mit soroljuk fel annak a tökéletes alakításnak a részleteit — a ki az egészét nem élvezte végig az ugy sem értheti meg leírásból, az ő nagyságát — a vaknak hiába beszélsz a természet ezernyi szépségeiről!

Az előadás nagyon jó volt — az egyes szereplők jól is tudták szerepeiket s ambícióval is játszották meg, s az ensemble is a vendégművésznő játékaéhoz egészen megfelelő volt.

S o m l ó R o m e o t á t é r z e v e, a szerep szép ségeit teljesen kiaknázva játszotta meg — s a költő helyes fel fogását a színész helyes kivitelben mutatta be. P é c h y M e r c u t i ó t, a kedvesen csevegő Mercutioját játszotta izléses disztigvált fel fogással, a meghalási jelenetet pedig sok természetességgel s igaz vonásokkal színezte interpretálta,

***

A jogakadémia ifjúságának küldöttsége, mely Fráter Béla vezetése alatt, a tegnapi előadásra a vendégművésznőnek az ezüst koszort átnyújtotta — a következő tagokból állott: Bárczay Sándor, Fráter Béla, Gyertyánffy László, Hajnal Béla, Kávássy Sándor, Öreg Béla, Pallaghy Gyula, Szabó Lajos, Szikszay Gyula, Tóby Elek, Ujfaluassy Dező.

Fráter Béla, a küldöttség vezetője pedig a következő beszédet intézte a vendégművésznőhöz: „Mélyen tisztelt művésznő! Ki művészetteddel oly sok ezeket elragadtál és oly sok hervadhatalan babért szerzettél, ki mint a hazai színművészet fénylő csillaga meghódítottad e város nagy közönségét is, elragadtál, elbűvöltél bennünket a debreczeni jogakadémia polgárait is. — Fogadd! hódoló tisztelőinknek és ragyogó művészeted iránti végtelen csodálatunknak jelül a debreczeni jogakadémia polgáraitól eme csekély emléket.
Julius.

Irodalom.

Szabolcska Mihálynak „Időtöltésül” czimű humoroszkizmeire vonatkozólag a kiadó társulat a gyűjtőleveket e hó 25-ikéig kéri beküldeni, (Szabó Béla pénztárnok nevére, Debreczen, kollégium), hogy a könyv szétküldését pontosan teljesíthesse. Előfizetési ár egy forint. Könyvársai uton csak később s valamivel drágábban lesz kapható.

A bűnös ösvényen. Tizenhözlet ivnyi vaskos kötetes regény hagyta el a sajtót s jelent meg kiadásunkban. Címe: „A bűnös ösvényen” szerzője R. P. O. Ugyanaz, a ki eddig már 6-8 kötet érdekes munkával szerzett olvasóinak kellemes öröklet. R. P. O. regényei közül különösen a „Két házasság” és az: „Egy modern család drámája” szerzet népszerűséget irjúknak, ugy, hogy ma már nemcsak a közönség között, de az irodalmi világban is nagy érdeklődést keltett maga iránt az R. P. O. kezdő betűk alatt rejtőző név tulajdonosa.

R. P. O. a katonai tisztikarban foglal el előkelő állást, azért nem jelenhetik meg teljes névaláirással, de így is ösmertté és kedvelté tudott lenni. Ma már tudják, hogy a betűk jóhangzajú iró- név számba mennek s mikor egy új munka alatt e betűket látja az olvasó, tudja azt is, hogy érdekes olvasmány jutott kezébe.

A most megjelent regény szintén a jelen társadalomban járják, még pedig a legesleg újabb időben, mert hetek, sőt napok előtti eseményekre is sok helyen van benne hivatkozás. Alakjai jól vannak választva, az életből ellesve, hűen visszatükrözve s az események sorrendje igazán érdeklődést ébresztenek. Egyrésze ez eseményeknek a színház fényes világában játszik s része is oly hűséggel, oly megkapó színezéssel van leírva, hogy általános előismeréssel fog találkozni s nem kis meglepetést fog szerezni az, hogy egyik-másik szereplő alakjában, — mint minden igazán és jól megírtott könyvben — köztünk, vagy a színpadon élő alakra fogunk következtetést vonhatni.

A vaskos kötet előfizetési árát a lehető legelősebbre szabtuk: Előfizetőnek 1 frt 20 kr. (Bolti ára 1 frt 50 kr.) s mennyiben a kötet épp most már megjelent, az előfizetőnek azonnal megküldetük.

A „Debreczeni Ellenőri” könyvkiadóhivatala.

— **A „Nemzet” szerkesztője.** A „Nemzet”, szerkesztését Gajári Ödön orsz. képviselő-pártunk kiváló tagja vállalta el. Gajári neve és eddigi tevékenysége bő garanciát nyuj-

tanak arra nézve, hogy az elhunyt Visi Imre minden tekintetben méltó utódra talált. A „Nemzet” a következő sorokkal jelenti a változást: „Lapunk felelős szerkesztését Gajári Ödön vette át. Ez szükségszerű tolyománya volt azon súlyos veszteségnek, mely Visi Imre elhalálása által nem csak lapunkat, hanem — bizvást állíthatjuk — az egész hazai hirlapirodalmat érte és következménye annak, mely szerint lapunk egyik főmunkatársa, Hegedűs Sándor, ki Visi Imre betegsége alatt és sajnos elhunytá óta a szerkesztést az ügy iránt lelkesedéssel és baráti önfeláldozással végezte, a szerkesztői teendők további vite-
lésben körülményeinél fogva gátolva volt. A felelős szerkesztő személyében történt ezen változás nem jelent változást sem a lap irányára, sem törekvéseinkre nézve. Ugyanazok maradnak ezek, mint voltak eddigél.”

Az ideji farsang

Farsangi naptár.

25. Szabadelvűpárt bálja	Bikában.
25. Acs bál	Koronában.
26. Csizmadia segédek bálja	„
Február 1. Kóminek bál	„
2. Iparos kör bálja	„
5. Csizmadia mesterek bálja	„
8. Ev. egyh. filigréregyl bálja	„
8. Örmesterek bálja	Bikában.
15. Függetl. párt bálja	Koronában.
16. Czigánybál	„

***

**A biharmegyei közsegi és körjegyzők egy-
lete által az országos jegyzői árveház alap-
javára B. Ujfaluban** 1890. február hó
9-én a városháza termében zártkörű tánczes-
tély tartatik. A rendezőség elnöke Szunyogh
Lóránd, főszolgabíró. Belépti díj személyen-
ként: 1 forint. Jegyek előre válthatók: Tam-
mássy Géza ur gyógyszerárban Berettyó-
Ujfaluban.

***

Táncmulatság. Kereskedő ijjakból álló
tánczedvelő fiatal emberek f. hó 23-án a
„Koronán” nagytermében tánczesztélyt ren-
deznek, mely az előzetes érdeklődés és a ren-
dezők buzgalma folytán szép és sikerilendő
mulatságnak ígérkezik. A zenét Magyarai test-
vérek zenekara szolgáltatja.

— **Táncvizsgálat.** Az iparos if-
j u s á g önképző köre szombaton tartotta
meg táncvizsgálatát, mely nem annyira anya-
gilag, mint erkölcsileg sikerült. — A k o-
v á c s i f j u s á g bálja vasárnap este
tartott meg, hol 60-70 pár tánczolta a
négyeseket s a bál kitünően sikerült. Mind-
két bálban a Magyarai testvérek kitünő zene-
kara működött.

Közgazdaság.

„THE GRESHAM” A „Pester Lloyd”
f. é. január hó 12-iki számában azt írja, hogy
ezen életbiztosítási társaság, mely több mint
huszonötévi itteni működésénél fogva teljes
polgárjogot nyert előzékenysége és szabad-
vű feltételei miatt pedig mindinkább tért
hódít. ezennel közzeböcsátja 1888/89 évi ma-
ködésének jelentését, mely működésének min-
den irányban tekintélyes haladást tüntet ki.
Említésre méltó ez alkalommal, hogy a
„Gresham” ezidén is teljes figyelmét a tartá-
lékalap gazdagítására fordította, mely ezál-
talán ismét 3.956.563 frkkal gazdagodott és jelen-
leg több mint 106 millió frankra rag. E társu-
lat évi jelentése, mely az 1889. június hó
30-án befejezett 41 üzletéről szól, és a rész-
vényesek 1889 decz. hó 10-én tartott rendes
közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre
állván, következő főpontjait közöljük. Az
elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek
mondható. — A társulatához az utolsó év
alatt 5923 biztosítási ajánlat nyújtott be
49.069.600 frk értékben, melyek közül elfo-
gadtatott 5140 drb. 40.748.650 frk biztosítási
összeggel és erről a megféléő számu kötvé-
ny ki is állítottat. A díjbevétel, a visz-
biztosítási díjak levonása után 15.050.885
frk 52 cts.-ra rag, a miben az 1.480.079 frk
27 cts.-mot tevő évi díjakba foglaltanak. A
kamat számla mérlege 4.277.633 frk 34
cts.-most tesz, miáltal a társaság évi jöve-
delme — a díjbevélel hozzászámításával
19.328.518 frk 86 cts.-ra emelkedett. A társ-
aság az elmúlt év folyamában 8.515.351 frk
56 cts.-ot utalványozott oly követelések foly-
tán, melyek életbiztosítási kötvényekből ered-
tek. Lejárt biztosítási és vegyes biztosítások
sat. fejében fizetett a társaság 1.978.229 frk
79. cts.-ot kötvények visszavátára 1.571.691
frk 04 cts.-nyi összget fordított. A biztosí-
tási és járadék alapok 3.956.564 frk 23 cts.-
al gyarapodtak. Az összes eszelekvő vagyon
az üzletvég végével 106.578.528 frk 96 cts.-
ra rugott. Tőkebefektetés-k: 1.774.504 frk
27 cts. a brit kormány értékeiben 539.819
frk 79 cts., az india és gyarmati kormányok ér-
tékeiben, 13.626.873 frk 64 cts. időgen állá-
mók értékpapírjaiban, 1.734.190 frk 10 cts.-
vasuti részvények, eszelebségek és garantál-
tak, 48.927.020 frk 31 cts. vasuti- és egyéb
kölesön-kötvényekben 16.365.280 frk 52 cts.-
a társaság ingatlanaiban, melyekben a társ-
aság bécsi és budapesti házai befoglalt tnak,
8.832.044 frk 35 cts. jelzálogban és külömbö-
ző értékekben 14.778.798 frk 98 cts.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdán 1890. január 22-én

páratlan bérletben:

Az új házi ur.

Bohózat 5 emeletben. Irta Chivot és Duru.

MENETREND.

Debreczenből indul:

B. pest—N.-Várad felé	d. e. 8 ó. 27 p.
„	d. e. 11 ó. 49 p.
„	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u. 3 ó. 49 p.
„	éjjel 3 ó. 37 p.
Kassa felé	reggel 6 ó. 31 p.
„	este 7 ó. 30 p.

Nánás felé:

m. á. v. indóh. éjjel	5. ó. 50. p.
d. u.	4. ó. — p.
vásártér reggel	6. ó. 07. p.
d. u.	4. ó. 19. p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	érk. éjjel 3 ó. 06 p.
„	d. u. 3 ó. 31 p.
„	este 7 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 31 p.
„	este 9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel 8 ó. 02 p.
„	este 9 ó. 11 p.
vásártér reggel	7. ó. 59 p.
„	este 8. ó. 43. p.
Nánásról	m. á. v. indóh. reggel 8. ó. 07 p.
„	este 8. ó. 52 p.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatársa: Károly Vilmos.

Magas provisiót

összekötve egy jutalékkal nyujt
egy nagyobb bankiutélet (részv. társa-
ság) bármily állásu tisztaságos egyé-
neknek, — kik törvény szerűen
kiállított részleteinek alapján sora
jegyeknek részletizetésre való elárusi-
tásával foglalkozni akarnak. Ajánlatok:
szerkesztőség, Budapest, Erzsébet tér,
18. sz. alá czimzendők.

10147. 10148.

89.

Árverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Hajdumegyei közmunka adó pénztára vég-
rehajtatónak Szabó Márton és Szabó
György végrehajtást szenvedő elleni 3
frt 10 kr. 5 frt 10 kr. tőkeketvelés
és járuléki iránti végrehajtási ügyében
a debreczeni kir. törvényszék területén
lévő, s a v.-pécsi 899. sz. tjkvben 640
hrsz. alatt fekvő a Szabó Márton és Szabó
György végrehajtást szenvedettek
nevére jegyzett ingatlanra az árverést
320 forintban ezennel megállapított ki-
kiáltási árban elrendeite, és hogy a fe-
nebb megjelölt ingatlan az 1890. évi
mártius hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor
H.-V.-Pécs közsegi házánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kiki-
áltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becslésének 10%-át vagyis 32
forintot készpénzben, vagy az 1881. 60.
t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a ér-
telmében a bánátpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1889. év idécsem-
ber hó 9-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tiszéki bíró.

„A DEBRECZENI ELLENŐR“

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértesi Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára . . . . . 2 frt 10 kr. a 7 kötet együtt . . . . . 14 „ — „	Vértesi Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára . . . . . 7 „ — „	Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára . . . . . 1 „ 50 „
Vértesi Arnold „Páriák“ elbeszélés ára . . . . . 1 „ — „	Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára . . . . . 1 „ 20 „
Vértesi Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ — „	Karczag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára 1 „ — „
Vértesi Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 „ — „	Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbe- szélések, ára . . . . . 1 „ 20 „
Vértesi Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „	Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és mun- kái“ ára . . . . . 1 „ — „
Vértesi Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „	R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — „ 80 „
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár) . . . . . 1 „ 50 „	Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos iverk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Debreczen 1890. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Szechenyi-utca SIMON-ház.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerk
székh
1889
val
minden
Bárme
X
minisz
költés
osztat
fogadt
csak
pezte
nos a
bitott
foglal
lődés
tett v
bizni.
A
főfact
sében
bizony
sági
kultur
szaké
tudta
állam
kiépül
tessel
conce
szabál
érdeke
ról s
körvo
alkotá
kezde
ménye
M
nagy
szállt
tőle,
közga
érdeke
rezni.
hogy
De en
okai.
terhel
vés ér
resked
képeni
A „D
Simulj
Tedd k
S mint
Hajtsd
Boldog
A nap
Pedig
Rég lát
Egy év
Mert m
Boldog
Végtele
Mely b
Mely ü
S dobo
Sziveme
Mely n
Csak ve
S halma
A ki m
Szereha
Ki elosa
Árad a
Az édes
Büvös l
Mit ne
Láthatn
Szép sz
Mely ez
A mely
Az ang
Oh! nin
Csak az
Érzem é